

- методи прямого регулювання інноваційного процесу;
- методи опосередкованого регулювання інноваційного процесу.

Співвідношення їх визначається економічною ситуацією в країні й обраною в зв'язку з цим концепцією державного регулювання.

Суть методів прямого регулювання полягає в тому, що держава бере на себе ініціативу у виборі пріоритетів науково-технічного розвитку, фінансування та стимулювання розроблення важливих національних інноваційних програм. При цьому чинник часу набуває стратегічного характеру [1].

Прямі методи державного регулювання інноваційного процесу здійснюються переважно в двох формах: адміністративно-відомчої та програмно-цільової.

Адміністративно-відомча форма виявляється у вигляді прямого фінансування, здійснюваного у відповідності зі спеціальними законами, прийнятими з метою безпосереднього сприяння інноваціям.

Програмно-цільова форма державного регулювання інновацій припускає конкретне фінансування останніх за допомогою державних цільових програм підтримки нововведень, в тому числі у малих наукомістких фірмах [2].

Методи непрямого регулювання створюють економічні та правові умови для прискорення інноваційного розвитку, проте це не означає, що такі умови мають бути однакові для всіх галузей розвитку науки і техніки.

Держава може їх диференціювати відповідно до пріоритетних напрямів та програм. Але головне, щоб у межах кожного напрямку чи програми наукові, дослідні та проектні організації мали однакові економічні й правові умови діяльності, що сприятиме розвитку конкуренції між ними [1].

Непрямі методи, використовувані в реалізації державної інноваційної політики, націлені, з одного боку, на стимулювання інноваційних процесів, а з іншого - на створення сприятливого клімату для новаторської діяльності.

Склад, структура і зміст непрямих методів державного регулювання інноваційних процесів досить різноманітні.

До непрямих методів слід віднести податкові пільги та знижки, кредитні пільги. Податкові пільги та знижки знаходять прояв: звільнення від оподаткування тієї частини прибутку підприємств і організацій, яка спрямовується на проведення перспективних інноваційних розробок, створення науково-технічного заділу; зниження ставок податку на додану вартість, майно і землю для науково-технічних організацій; зменшення протягом певного періоду оподатковуваного прибутку, одержуваної підприємствами від використання винаходів та інших нововведень [2].

Список використаних джерел: 1. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 504 с. 2. А.М. Мухамедьяров. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник.

ЛОГІНОВ І.Є., магістрант, м.Харків, НТУ «ХП»
КОЛОТЮК О.І., асистент кафедри НТУ «ХП»

ДОСЛІДЖЕННЯ, ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання від належного рівня інноваційного потенціалу залежить успішна інноваційна діяльність підприємства. Чітка стабільність та ефективність інноваційної діяльності підприємства значною мірою залежить від

його інноваційної активності, тобто постійного оновлення новацій, ідей, виробництва та просування на ринок ефективної у виробництві і споживанні інноваційної продукції [1].

Під інноваційним потенціалом необхідно розуміти систему взаємопов'язаних чинників і ресурсів, які відповідають умові забезпечення постійної інноваційної діяльності підприємства у сфері пошуку, розроблення та впровадження інноваційних продуктів.

Така система орієнтується на рівень розвитку інноваційної активності підприємства і визначає його можливості (матеріальні, інтелектуальні, інформаційні, економічні тощо) щодо реалізації інноваційної діяльності. При цьому необхідно використовувати та розвивати нові сфери та способи реалізації наявних і перспективних внутрішніх та ринкових можливостей. Враховуючи важливість розвитку інноваційного потенціалу, постає необхідність розгляду питань щодо формування та управління його розвитком [2].

Інноваційна діяльність підприємства має шанси на успіх лише за наявності й узгодженої взаємодії ринкового потенціалу та інноваційного потенціалу як можливості втілення підприємством досягнень науки і техніки у конкретні товари, які можуть задовольнити потреби ринку і споживачів.

Існують різні визначення потенціалу підприємства, але більшість авторів сходяться на думці, що це складна, динамічна система, яка формується із багатьох компонентів. Потенціал має певні закономірності розвитку, від уміння використання яких залежить ефективність реалізації мети діяльності підприємства. На сучасному етапі розвиток управління підприємством залежить від розвитку управління його конкурентоспроможним потенціалом.

Підприємство може розвивати інноваційну діяльність за умови достатнього інноваційного потенціалу, який необхідний для реалізації ринкових можливостей. Тому особливе місце в інноваційній діяльності підприємства посідає розвиток його інноваційного потенціалу.

Модель структури інноваційного потенціалу підприємства складається з таких елементів: ринковий потенціал, інтелектуальний потенціал, кадровий потенціал, техніко-технологічний потенціал, інформаційний потенціал, фінансовий потенціал, мотиваційний потенціал, комунікаційний потенціал та науково-дослідницький потенціал.

Зазначимо, що успішне підприємство не тільки має поточні доходи, але й повинно у процесі діяльності забезпечити відповідний рівень і відповідність інноваційній активності усіх категорій інноваційного потенціалу. Оцінка достатності інноваційного потенціалу припускає виділення й аналіз кожної з його складових.

У підсумку доцільно зазначити, що у процесі інноваційної діяльності підприємство реалізує чітку послідовність певних етапів інноваційного циклу. Ефективність інноваційної діяльності підприємства уздовж інноваційного циклу залежить від інноваційного потенціалу підприємства, який повинен розглядатись як система взаємопов'язаних чинників і ресурсів, які відповідають умові забезпечення постійної ефективної інноваційної діяльності підприємства [3].

Список використаних джерел: 1. Ареф'єва О.В., Коренков О.В. Управління потенціалом розвитку підприємства: монографія. – К.: ГРОТ, 2004. 2. Гольдштейн Г.Я. Инновационный менеджмент: учеб. пособ. – Таганрог: Изд-во ТРТУ, 1998. 3. Єрмошенко М.М. Актуальні проблеми економіки // науково-економічний журнал. – 2006. – №4 (58). – С. 135–142.